

PRILOG XI.

TAJNOST KEMIJSKOG IDENTITETA TVARI

DIO A

Podaci koje je potrebno dostaviti u zahtjevu za odobrenje tajnosti

Uvodne napomene

- A. Kada pravna ili fizička osoba koja stavlja opasni pripravak u promet želi iskoristiti mogućnost zaštite tajnosti kemijskog imena tvari u pripravku, mora o tome podnijeti pisani zahtjev, prema pravilima iz ovog Priloga, i prije prvog stavljanja u promet pripravka, dostaviti HZT-u na odobrenje.
- B. Kako bi se izbjegli višestruki zahtjevi za odobrenje tajnosti iste tvari koja se koristi u različitim pripravcima dovoljan je jedan zahtjev za odobrenje tajnosti ako određeni broj pripravaka ima:
- iste opasne komponente koje su prisutne u istom koncentracijskom rasponu,
  - isto razvrstavanje i oznaku,
  - iste očekivane primjene.
- Svako tko iz tržišnih razloga promijeni odnosno prilagodi originalno trgovačko ime pripravka sa već odobrenim zaštićenim imenima prisutnih kemijskih tvari, mora o toj promjeni obavijestiti HZT prije prvog stavljanja preimenovanog pripravka u promet. Pri tome mora navesti originalno ime pripravaka, novo ime pripravka i sva alternativna imena tvari koja su odobrena pri odobrenju alternativnog imena tvari originalnog pripravka.
- C. Alternativno ime koje se koristi na etiketi mora biti istovjetno onom koje je dano u rubrici 2. «Sastav/informacije o sastojcima» Sigurnosno –tehničkog lista Alternativno ime koje služi kao zaštita za pravo kemijsko ime tvari treba biti čim više generičko i davati dovoljno informacija o funkcionalnim kemijskim skupinama koje su bitne za tvar.
- D. Kod podnošenja zahtjeva za korištenje alternativnog imena, osoba koja stavlja pripravak u promet mora uzeti u obzir potrebu raspoloživosti dovoljne količine informacija koje su nužne za provođenje mjera zaštite na radu te smanjenje rizika rukovanja na najmanju moguću mjeru.
- E. Zaštita kemijskog imena tvari u pripravku nije moguća za tvar koja je razvrstana kao vrlo otrovna(T+), otrovna (T), ili (C) odnosno ima oznake upozorenja R39, R40, R41, R45, R46, R49, R60, R61, R62, R63, R64 ili R48.

Zahtjev za odobrenje tajnosti

Zahtjev za odobrenje tajnosti mora obvezatno sadržavati sljedeće informacije:

1. Naziv i sjedište i telefonski broj pravne ili fizičke osobe koja stavlja pripravak u promet (proizvođač, uvoznik ili distributer).
2. Točni identifikacijski podaci tvari (tvâri) za koje se traži zaštita tajnosti (za svaku tvar posebno)

CAS br.	EINECS br.	Kemijski naziv prema IUPAC nomenklaturi (prema Prilogu I ili privremenom razvrstavanju prema Prilogu VI)	Prijedlog alternativnog imena
(a)			
(b)			
(c)			

Napomena: Ako su tvari privremeno razvrstane potrebno je dostaviti popratne informacije (bibliografske bilješke) kao dokaz da su prilikom privremenog razvrstavanja uzete u obzir sve bitne informacije koje su dostupne o svojstvima tvari.

3. Opravdanje zahtjeva za tajnost (dokaz da bi bez zaštite tajnosti moglo doći do financijskih i drugih gubitaka, te dokaz o vjerodostojnosti izjave).
4. Oznaka(e) odnosno trgovački naziv(i) priprav(a)ka u kojima su tvari za koje se traži zaštita tajnosti.
5. Je li oznaka odnosno trgovački naziv pripravka isti za različite kupce i/ili države?

DA NE

Ako ne, navesti oznaku(e) odnosno trgovački naziv (trgovačke nazive) u različitim državama.

6. Sastav priprav(a)ka prema posebnom propisu kojim se uređuje ispunjavanje Sigurnosno-tehničkog lista
7. Razvrstavanje priprav(a)ka prema odredbama ovog Pravilnika.
8. Označavanje priprav(a)ka prema odredbama ovog Pravilnika.
9. Namjene priprav(a)ka.
10. Sigurnosno-tehnički list(ovi) sukladno posebnom propisu kojim se uređuje ispunjavanje Sigurnosno-tehničkog lista.

DIO B

Leksički vodič za određivanje alternativnih imena (generičkih naziva)

1. Uvodna napomena

Leksički se vodič temelji na postupku razvrstavanja opasnih tvari (podjela tvari u porodice) koja se nalazi u Prilogu I. koji je otisnut uz ovaj Pravilnik i njegov je sastavni dio. Glavne porodice tvari koje su predstavljene kao vodič u točki 4. ovog priloga, utvrđene su na slijedeći način:

- anorganske ili organske tvari čija se svojstva raspoznaju na temelju prisutnosti zajedničkoga kemijskog elementa koji im je glavna karakteristika. Naziv glavne porodice se izvodi iz naziva kemijskoga elementa. Ove se porodice označavaju brojem kemijskoga elementa (001 do 103),
- organske tvari čija se svojstva raspoznaju na temelju zajedničke funkcionalne skupine koja im je glavna karakteristika. Ime glavne porodice se izvodi iz naziva funkcionalne skupine, a svaka od glavnih porodica je obilježena

odgovarajućim brojem u području između 601 i 650 Priloga I koji je otisnut uz ovaj Pravilnik i njegov je sastvani dio.

U određenim su slučajevima dodane podporodice koje povezuju tvari zajedničkoga specifičnog karaktera.

2. Utvrđivanje generičkoga naziva

Opći načelo

Za potrebe utvrđivanja generičkoga naziva primjenjuje se sljedeći opći pristup koji uključuje dvije uzastopne faze:

- (i) utvrđivanje funkcionalnih skupina i kemijskih elemenata koji su prisutni u molekuli;
- (ii) određivanje u kojoj mjeri treba uzeti u obzir najvažnije funkcionalne skupine i kemijske elemente.

Utvrđene funkcionalne skupine i elementi koji su uzeti u obzir su nazivi porodica i podporodica utvrđeni u točki 3. u obliku nedovršenog popisa.

3. Podjela tvari u porodice i podporodice

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
001	Spojevi vodika Hidridi
002	Spojevi helija
003	Spojevi litija
004	Spojevi berilija
005	Spojevi bora Borani Borati
006	Spojevi ugljika Karbamati Anorganski spojevi ugljika Soli cijanovodične kiseline Urea i derivati
007	Spojevi dušika Kvarterni amonijski spojevi Spojevi dušične kiseline Nitrati Nitriti
008	Spojevi kisika
009	Spojevi fluora Anorganski fluoridi
010	Spojevi neona
011	Spojevi natrija

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
012	Spojevi magnezija Organometalni magnezijevi derivati
013	Spojevi aluminija Organometalni aluminijevi derivati
014	Spojevi silicija Silikoni Silikati
015	Spojevi fosfora Spojevi fosforne kiseline Fosfonijevi spojevi Fosforni esteri Fosfati Fosfiti Fosforamidi i derivati
016	Spojevi sumpora Spojevi sumporne kiseline Merkaptani Sulfati Sulfiti
017	Spojevi klora Klorati Perklorati
018	Spojevi argona
019	Spojevi kalija
020	Spojevi kalcija
021	Spojevi skandija
022	Spojevi titana
023	Spojevi vanadija
024	Spojevi kroma Spojevi kroma VI
025	Spojevi mangana
026	Spojevi željeza
027	Spojevi kobalta
028	Spojevi nikla
029	Spojevi bakra
030	Spojevi cinka Organometalni cinkovi derivati
031	Spojevi galijsa
032	Spojevi germanija
033	Spojevi arsena
034	Spojevi selena
035	Spojevi broma
036	Spojevi kriptona
037	Spojevi rubidija
038	Spojevi stroncija

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice	Podporodice
039	Spojevi itrija	
040	Spojevi cirkonija	
041	Spojevi niobija	
042	Spojevi molibdena	
043	Spojevi tehneacija	
044	Spojevi rutenija	
045	Spojevi rodija	
046	Spojevi paladija	
047	Spojevi srebra	
048	Spojevi kadmija	
049	Spojevi indija	
050	Spojevi kositra Organometalni kositrederivati	
051	Spojevi antimona	
052	Spojevi telura	
053	Spojevi joda	
054	Spojevi ksenona	
055	Spojevi cezija	
056	Spojevi barija	
057	Spojevi lantanija	
058	Spojevi cerija	
059	Spojevi praseodija	
060	Spojevi neodija	
061	Spojevi prometija	
062	Spojevi samarija	
063	Spojevi europija	
064	Spojevi gadolinija	
065	Spojevi terbija	
066	Spojevi disprozija	
067	Spojevi holmija	
068	Spojevi erbija	
069	Spojevi tulija	
070	Spojevi iterbija	
071	Spojevi luteacija	
072	Spojevi hafnija	
073	Spojevi tantala	
074	Spojevi volframa	
075	Spojevi renija	
076	Spojevi osmija	
077	Spojevi iridija	
078	Spojevi platine	
079	Spojevi zlata	
080	Spojevi žive Organometalni živinerivati	
081	Spojevi talija	

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
082	Spojevi olova Organometalni derivati olova
083	Spojevi bizmuta
084	Spojevi polonija
085	Spojevi astata
086	Spojevi radona
087	Spojevi francija
088	Spojevi radija
089	Spojevi aktinija
090	Spojevi torija
091	Spojevi protaktinija
092	Spojevi urana
093	Spojevi neptunija
094	Spojevi plutonija
095	Spojevi americija
096	Spojevi kirija
097	Spojevi berkelija
098	Spojevi kalifornija
099	Spojevi anštajnija
100	Spojevi fermija
101	Spojevi mendeljevija
102	Spojevi nobelija
103	Spojevi lavrencija
601	Ugljikovodici Alifatski ugljikovodici Aromatski ugljikovodici Aliciklički ugljikovodici Policiklički aromatski ugljikovodici (PAH)
602	Halogenirani ugljikovodici * Halogenirani alifatski ugljikovodici * Halogenirani aromatski ugljikovodici * Halogenirani aliciklički ugljikovodici * * Navesti prema porodici kojoj pripada halogen.
603	Alkoholi i derivati Alifatski alkoholi Aromatski alkoholi Aliciklički alkoholi Aminoalkoholi Epoksi-derivati Eteri Glikoeteri Glikoli i polioli

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
604	Fenoli i derivati Halogenirani derivati fenola * * Navesti prema porodici kojoj pripada halogen.
605	Aldehidi i derivati Alifatski aldehidi Aromatski aldehidi Aliciklički aldehidi Alifatski acetali Aromatski acetali Aliciklički acetali
606	Ketoni i derivati Alifatski ketoni Aromatski ketoni * Aliciklički ketoni * Uključujući kinone.
607	Organske kiseline i derivati Alifatske kiseline Halogenirane alifatske kiseline * Aromatske kiseline Halogenirane aromatske kiseline * Alicikličke kiseline Halogenirane alicikličke kiseline * Anhidridi alifatske kiseline Anhidridi halogenirane alifatske kiseline * Anhidridi aromatske kiseline Anhidridi halogenirane aromatske kiseline * Anhidridi alicikličke kiseline Anhidridi halogenirane alicikličke kiseline * Soli alifatske kiseline Soli halogenirane alifatske kiseline * Soli aromatske kiseline Soli halogenirane aromatske kiseline * Soli alicikličke kiseline Soli halogenirane alicikličke kiseline * Esteri alifatske kiseline Esteri halogenirane alicikličke kiseline * Esteri aromatske kiseline Esteri halogenirane aromatske kiseline * Esteri alicikličke kiseline Esteri halogenirane alicikličke kiseline *

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
	Esteri glikoetera Akrilati Metakrilati Laktoni Acilhalogenidi * Navesti prema porodici kojoj pripada halogen.
608	Nitrili i derivati
609	Nitro-spojevi
610	Klornitro-spojevi
611	Azoksi- i azo-spojevi
612	Amino spojevi Alifatski amini i derivati Aliciklički amini i derivati Aromatski amini i derivati Anilin i derivati Benzidin i derivati
613	Heterocikličke baze i derivati Benzimidazol i derivati Imidazol i derivati Piretrinoidi Kinolin i derivati Triazin i derivati Triazol i derivati
614	Glikozidi i alkaloidi Alkaloid i derivati Glikozidi i derivati
615	Cijanati i izocijanati Cijanati Izocijanati
616	Amidi i derivati Acetamid i derivati Anilidi
617	Organski peroksidi
647	Enzimi
648	Složene tvari proizvedene iz ugljena Kiseli ekstrakt Lužnati ekstrakt Antracensko ulje Ostatak ekstrakcije antracenskog ulja Frakcija antracenskog ulja Karbolno ulje Ostatak ekstrakcije karbolnog ulja Tekućine ugljena, ekstrakt otopina tekućeg otapala Tekućine ugljena, tekuće otapalo ekstn. Tekućine ugljena Katran kamenog ugljena

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
	<p>Ekstrakt katrana kamenog ugljena Ostatne krutine katrana kamenog ugljena Koks (katran kamenog ugljena), niskotemperaturna katranska smola Koks (katran kamenog ugljena), visokotemperaturna katranska smola Koks (katran kamenog ugljena), miješana ugljena visokotemperaturna smola Sirovi benzen Sirovi fenoli Sirove katranske baze Destilatne baze Destilatni fenoli Destilati Destilati (kameni ugljen), ekstrakcija tekućim otapalom, primarni Destilati (kameni ugljen), ekstrakcija otapalom, hidrokrekirani Destilati (kameni ugljen), ekstrakcija otapalom, hidrokrekirani hidrirani srednji Destilati (kameni ugljen), ekstrakcija otapalom, hidrokrekirani srednji Ostaci ekstrakcije (kameni ugljen), niskotemperaturni katran kamenog ugljena, lužnati svježe ulje goriva, dizel, ekstrakcija kamenog ugljena otapalom, hidrokrekirana, hidrirana Goriva, mlazna avionska, ekstrakcija kamenog ugljena otapalom, hidrokrekirana, hidrirana Motorni benzin, ekstrakcija kamenog ugljena otapalom, hidrokrekirana nafta Proizvodi vruće obrade Teško antracensko ulje Redestilat teškog antracenskog ulja Lako ulje Ostaci ekstrakcije lakog ulja, visokog vrelišta Ostaci ekstrakcije lakog ulja, srednjeg vrelišta Ostaci ekstrakcije lakog ulja, niskog vrelišta Redestilat lakog ulja, visokog vrelišta Redestilat lakog ulja, srednjeg vrelišta Redestilat lakog ulja, niskog vrelišta Metilnaftalensko ulje Ostatak ekstrakcije metilnaftalenskog ulja Nafta (kameni ugljen), ekstrakcija otapalom, hidrokrekirana Naftalensko ulje Ostatak ekstrakcije naftalenskog ulja Redestilat naftalenskog ulja</p>

Porodica br. Prilog I. Pravilnika o opasnim kemikalijama	Porodice Podporodice
	Katranska smola Redestilat katranske smole Ostatak katranske smole Ostatak katranske smole, vruća obrada Ostatak katranske smole, oksidiran Proizvodi pirolize Redestilati Ostaci (kameni ugljen), ekstrakcije otapalom Katran smeđeg ugljena Katran smeđeg ugljena, niskotemperaturni postupak Katransko ulje, visokog vrelišta Katransko ulje, srednjeg Isprano ulje Ostatak ekstrakcije ispranog uljnog redestilata isprani uljni redestilat
649	Složene tvari proizvedene iz nafte Sirova nafta Naftni plin Nafta s niskim vrelištem Modificirani naftni destilat niskog vrelišta Katalitički krekirana nafta niskog vrelišta Katalitički reformirana nafta niskog vrelišta Toplinski krekirana nafta niskog vrelišta Hidrirana nafta niskog vrelišta Naftni destilat niskog vrelišta – nespecificiran primarni benzin primarni – nespecificirani Krekirano plinsko ulje Plinsko ulje – nespecificirano Teško loživo ulje Mazivo Nerafinirano ili blago rafinirano bazno ulje Bazno ulje – nespecificirano Destilirani aromatski ekstrakt Destilirani aromatski destilacijski ekstrakt (obrađen) Uljna frakcija ostataka deparafinacije baznog ulja Gač (nerafinirani parafinski vosak s visokim sadržajem ulja. Amorfni parafin
650	Razne tvari Ovu porodicu ne koristiti. Umjesto nje treba koristiti porodice i podporodic navedene gore.

4. **Praktična primjena:**

Nakon pretraživanja popisa, prilikom kojega se utvrđuje pripada li tvar jednoj ili više porodica odnosno podporodica s popisa, može se pristupiti utvrđivanju generičkoga naziva i to na sljedeći način:

4.1 Ako je naziv porodice odnosno podporodice dovoljan za karakterizaciju kemijskih elemenata odnosno važnih funkcionalnih skupina, ovaj će se naziv odabrati kao generički naziv.

Primjeri:

- 1,4 dihidroksibenzen
porodica 604: fenoli i derivati
generički naziv: derivati fenola

- butanol
porodica 603: alkoholi i derivati
podporodica: alifatski alkoholi
generički naziv: alifatski alkohol

- 2-izopropoksietanol
porodica 603: alkoholi i derivati
podporodica: glikoeteri
generički naziv: glikoeter

- metakrilat
porodica 607: organske kiseline i derivati
podporodica: akrilati
generički naziv: akrilat

4.2 Ako naziv porodice odnosno podporodice nije dovoljan za karakterizaciju kemijskih elemenata važnih funkcionalnih skupina, generički će se naziv sastojati od kombinacije odgovarajućih naziva različitih porodica odnosno podporodica:

Primjeri:

- klorbenzen
porodica 602: halogenirani ugljikovodici
podporodica: halogenirani aromatski ugljikovodici
porodica 017: spojevi klora
generički naziv: klorirani aromatski ugljikovodici

- 2,3,6-triklorfenoksiacetatna kiselina
porodica 607: organske kiseline
podporodica: halogenirane aromatske kiseline
porodica 017: spojevi klora
generički naziv: klorirana aromatska kiselina

- 1-klor-1-nitropropan
porodica 610: nitroklorirani derivati
porodica 601: ugljikovodici
podporodica: alifatski ugljikovodici
generički naziv: klorirani alifatski ugljikovodik

- tetrapropil-ditio-pirofosfat
porodica 015: spojevi fosfora
podporodica: fosforni esteri
porodica 016: spojevi sumpora
generički naziv: tiofosforni ester

Napomena: Kod određenih elemenata, uglavnom metala, naziv porodice odnosno podporodice se može označiti riječima «organski» odnosno «anorganski».

Primjeri:

- živin klorid
porodica 080: spojevi žive
generički naziv: anorganski spoj žive
- barijev acetat
porodica 056: spojevi barija
generički naziv: organski spoj barija
- etilnitrit
porodica 007: spojevi dušika
podporodica: nitriti
generički naziv: organski nitrit
- natrijev hidrosulfit
porodica 016: spojevi sumpora
generički naziv: anorganski spoj sumpora